

Læreplan i repslagerfaget - særløp Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 07.06.2013 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2013

Formål

Repslugerfaget holder i hevd den håndverksmessige kompetansen ved framstilling av tau, og bidrar på den måten til at kulturarven blir ivaretatt. Repslugerfaget er viktig for å kunne bevare historiske fartøyer. Repslugeren skal videreføre gamle håndverksteknikker og materialkunnskap. I tillegg skal repslugeren utvikle tauverksprodukter og tjenester i tråd med de behov samfunnet har.

I opplæringen skal lærlingen få kunnskap om ulike teknikker og ulike verktøy i faget. Opplæringen tar i bruk historisk materialer som vikingtidens bast, hår og hud, middelalderens hamp og dagens syntetiske materialer. Opplæringen skal stimulere til å forstå hvilken plass repslugeren har i historien og i dagens samfunn. En del av fagkompetansen er også å utvikle evnen til kritisk refleksjon over eget arbeid.

Opplæringen skal legge vekt på det praktiske arbeidet med produkter og på kommunikasjon med andre faggrupper og kunder. Dette legger grunnlaget for yrkesutøvelse i en repslugerbedrift.

Fullført og bestått opplæring fører fram til svennebrev. Yrkestittelen er repsluger.

Struktur

Programfaget er strukturert i to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder
Vg2 og Vg3 / opplæring i bedrift	Produksjon Produktutvikling

Lærlingen skal ha fellesfag etter bestemmelser gitt av Kunnskapsdepartementet.

Hovedområder

Produksjon

Hovedområdet handler om materialkunnskap og materialbearbeiding og om produksjon og bruk av tau. Vurdering av kvaliteten på råvarer og egne produkter er også en sentral del av hovedområdet. Videre omfatter det planlegging og praktisk arbeid med ulike materialer og teknikker. I hovedområdet inngår også kunnskap om sammenhengen mellom materialvalg, dimensjonering og funksjon, og det omfatter bruk og vedlikehold av verktøy og utstyr. Gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet er også tatt med i hovedområdet.

Produktutvikling

Hovedområdet omhandler kundebehandling og forholdet mellom produksjon, marked og økonomi. Det omfatter planlegging, dokumentasjon og presentasjon av eget repslugerarbeid, blant annet ved å bruke digitale verktøy. Hovedområdet vektlegger det historiske perspektivet gjennom arbeid med historiske rigger og analyse av historisk taumaterialer. Kunnskap om bransjen inngår i dette hovedområdet.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der hvor de bidrar til utvikling og er en del av fagkompetansen. I repslagerfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Å *kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig* i repslagerfaget innebærer å kommunisere om materialer, kvalitet og arbeidsprosesser med kunder, kolleger, leverandører, publikum og andre samarbeidspartnere. Det innebærer videre å kunne bruke fagspråk i ulike sammenhenger og å kunne dokumentere eget arbeid.

Å *kunne lese* i repslagerfaget innebærer å forstå og reflektere over relevant faglitteratur og andre kilder for å kunne bruke dem i eget arbeid med repslagning. Det innebærer å forstå og bruke arbeidstegninger, tabeller og beskrivelser med tegn og symboler.

Å *kunne regne* i repslagerfaget innebærer å beregne og måle vekt, lengder, størrelser, styrke, tid og pris på tauverksmaterialer og produkter.

Å *kunne bruke digitale verktøy* i repslagerfaget innebærer å bruke digitale redskaper i arbeid med produkter og prosesser for å kunne dokumentere og presentere eget arbeid. Bruk av regneark er sentralt i planleggingen av arbeidsprosesser på repperbanen.

Kompetansemål

Etter Vg3

Produksjon

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- bearbeide ulike naturmaterialer som brukes i repslagning
- spinne garn og lage kordeler/partner ved hjelp av flere gamle teknikker
- håndlegge, slå og utdrive tau
- strekke og stryke kordeler og tau
- balansere tau
- identifisere, kvalitetsbedømme og bruke ulike naturmaterialer innen repslagning
- velge materiale, slagning, impregnering og dimensjon ut fra bruksområdet til det ferdige tauverket
- impregnere tauverk
- gjennomføre enkle tester for å kartlegge styrken i råmaterialer og tauverk, og redegjøre for de mer avanserte testmetodene.
- kjenne til Norsk Standard for arbeid med fibertau
- planlegge og gjennomføre en produksjonsprosess fra idé og bestilling til ferdig produkt i tråd med kvalitetskravene i repslagerfaget
- rigge mindre historiske fartøy/båter
- benytte relevante teknikker innen riggarbeid
- bruke aktuelt verktøy, maskiner og utstyr innen repslagerfaget og vedlikeholde dem
- bruke gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet

Produktutvikling

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- beregne pris med bakgrunn i materialforbruk, tidsbruk og øvrige kostnader, med og uten digitale verktøy
- redegjøre for framstillingen av ulike kunstfibertau og egenskaper ved materialene, og holde seg oppdatert innen moderne tauverksproduksjon
- gjøre rede for vedlikehold av tauverk og rigg i sammenheng med rådgivning til kunder
- bruke fagspråk i kommunikasjon med kunder og andre samarbeidspartnere
- presentere og markedsføre repslugerprodukter og tjenester
- tolke tegninger og lage enkle arbeidstegninger til beregning/konstruksjon av rigg og verktøy
- ha kjennskap til bransjen i inn- og utland
- ha kjennskap til bruk og vedlikehold av ståltau i tradisjonelle fartøyer
- bruke historiske kilder som referanse i produksjon og rekonstruksjon av tau og rigg
- sette opp riggforslag for mindre historiske båter/fartøyer
- gjøre en visuell analyse av historiske og forhistoriske taugjenstander med tanke på rekonstruksjon og dokumentasjon
- kjenne til historiske riggtyper
- redegjøre for repslugerfagets kultur- og håndverkshistorie

Vurdering

Vg3 repslugerfaget

Bestemmelser for sluttvurderingen:

Hovedområder	Ordning
Produksjon	Alle skal opp til svenneprøven som normalt skal gjennomføres over minst 5 virkedager.
Produktutvikling	Før svenneprøven må alle ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.